

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 2. Zwarte Koo. — 4. De Heks uit de Duinen. — 5. Aan de Molenbeek. — 7. Karel Cogge (De Overstroming aan den IJzer. — 9. De Jonge Vluchteling. — 13. Beter een Lap dan een Scheur. — 14. Harten van Goud (B. Hans). — 15. Op 't Verdrongen Land van Saafdinge. — 16. De Foe van den Kluisberg. — 17. De Zinneloozen te Gheel. — 18. De Hut op de Heide. — 19. Hugo Verriest. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 21. De Landlooper. — 22. En toch Feest. (B. Hans). — 23. Sinterklaas in 't Veerhuis. — 24. Grapjes en Vrolijke Vertellingen. — 25. De Vriezeman. — 26. Verdwaald en Terecht. (B. Hans). — 27. De Jongen van West-Roosebeke. — 28. De Jongens van den Waterkant (B. Hans). — 29. De Kleine Smokkelaar. (A. De Cort). — 30. De Verdrongen Stad. — 31. Het Weesje van Brugge. — 32. Schoone Daden. — 33. Een plezierige Vacantie. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het kindje van de zee. — 36. In de Moeren. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 39. De Man uit den Toren. — 40. Spreekwoorden en Verhalen. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 44. 't Grafje in de Duinen. — 46. Broederliefde (de gebroeders van Raemdonck). — 47. Brugge en Omgeving. — 48. Eerlijk duurt het langst. — 49. De Kleine Verspieder. — 51. Een Lastig Geschenk. — 52. Zonder Ouders (B. Hans). — 53. Een Kerstfeest in Vlaanderen. — 54. Arme Bedelares. (A. De Co.). — 55. De Verloren Zoon. — 56. In 't Bosch van Houthulst. — 57. Nog Gered. (B. Hans). — 58. Uit de Oude Doos. — 59. Dokter Jenner en Jenny. (J. Ten Heuvel). — 60. Moeder Eyer. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 64. De Kinderen van den Zeeloods. (B. Hans). — 65. Bij de Boschkerels. — 66. De Kinderen van den Smkelaar. — 68. De Landverhuizers. — 69. Leeuwte Van Damme. — 70. Van alles wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 72. Een Moedige Kermisjongen. — 73. Trouwe Vriendschap. — 75. Aan de Kust. — 76. Het Bultje. (B. Hans). — 77. De Pastoor van Lapscheure. — 78. Samen uit. — 79. De verrassing van Audenaarde. — 81. Een Pak van 't Hart. — 82. Vaderlandsche Verhalen. — 85. De overwintering. — 86. Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den Val. — 89. Hoe Sinterklaas hielp. — 90. In Grooten Nood. (Annie Hans). — 91. Kerstmis aan Zee. — Toch beter thuis. — 100. Denk aan Moeder. — 110. Robinson Crusoe. — 111. Hendrik Conscience. — 116. Een Blijde Sinterklaas avond. — 117. Peter Joannes (B. Steyns). — 121. Hoog Bezocht. — 122. De wonderlijke Zwaan. — 123. Uit Bange Dagen. — 125. De Flinke Baanwachtster. — 126. De Kerels van Lampernisse. (Zannekin). — 127. Eliza's Vlucht. — 128. De Gelaarsde Kat. — 129. De Dochter van den Blauwer. — 130. In Vacantie. — 131. Gered uit de Sneeuw. — 132. Tinneke. — 133. De Heldin van Stekene. — 134. Onrechtvaardig Gestraft. — 185. De Apostelbrokken van Rupelmonde. — 136. Tijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 138. Alfreda Vacantie. — 139. Matha's Avonturen. — 140. St-Niklaas te Mechelen. — 141. Kerstavond van Bertje. — 142. Op 't Oud Kasteel. — 143. De Reis in de Wildernis. — 144. Bij de Kabouters. — 145. De Spionnen op den Toren. — 146. De Jongen van Gaver. — 147. Een jaar van Huis. — 148. De Schat in de Duinen. — 149. Oud Moederke. (C. Maerten). — 150. De Smokkelaars van de Zee. (J. Godde is). — 151. De Brand. — 152. De Schat in de Mijt (B. Hans). — 153. Het Graf in 't Bosch. — 154. Het Berouw van den Stroop r. — 155. 't Kasteel Hoogdonck. — 156. Van de Hut naar het Pal-is. — 157. De Heldhaftige Mijnwerker. — 158. Brave Harten. (tooneelstukje). — 159. Karel de Goede. — 160. Ne veel avonturen. — 161. Gered door een aap. — 162. Jan Breydel. — De slag der Guld'en sporen. — 164. Van den dood gered. — 165. Het Bocheljongetje (J. Melaerts). — 166. De Toovenaar. — 167. Van drie roovers. — 168. Een jonge held. — 169. Jacob Van Artevelde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. Een avontuurlijke reis. — 173. De strijd met den wolf. — 174. Een vreeselijke avond. — 175. De gevluchte slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. —

Richt u voor Kinderbibliotheek tot A. Hans-Van der Meulen, Contich.

De Wolf van Ghistel

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Prijs: 60 centiem.

DE WOLF VAN GHISTEL

I.

Eeuwen geleden stond in de nog woeste streek tusschen Brugge en Veurne het plompe, grauwe slot van Ghistel. Het was gebouwd door Gorm, een afstammeling van een Deenschen zeeroover. Hij zelf was nu dood, maar zijn vrouw leefde er nog met haar grooten, kloeken zoon, Bertolf.

't Was een wilde avond. De wind gierde om het kasteel. In den toren krasten uilen. De portier werd uit zijn sluimering gewekt door woest geschreeuw.

— Eindelijk is heer Bertolf daar, en nu zal ik toch in mijn bed kunnen slapen, in plaats van op die harde bank, gromde de man.

Hij liet de valbrug neer en opende de poort.

— Vlegel, wat laat ge me lang wachten! snauwde een ruiter. En in dat booze weer!

— Heer, zoodra ik u hoorde, kwam ik, beweerde de portier.

— Zwijg, ezel! Zorg voor mijn paard!

Bertolf van Ghistel sprong uit het zadel en ging vlug in het kasteel.

Iselinde, zijn moeder, was opgebleven en zat in de groote zaal. De kleine ruitjes zuchten onder het geweld van den wind.

Iselinde zag er een grimmige vrouw uit. Nu kwam er toch een glans op haar grauwtanig geelaat. Iselinde had haar zoon innig lief en was trotsch op hem.

— Bertolf, met wat een ongeduld heb ik u verwacht, zei ze. 't Is guur weer geworden. Zet u bij het vuur. Ge keert als overwinnaar terug, hé?

— Neen! riep Bertolf nijdig uit.

— Zijt ge verslagen! kreet de oude kasteelvrouw verschrikt:

Er had te Ieper, in aanwezigheid van den Graaf van Vlaanderen, een kampstrijd voor ridders, een steekspel, plaats gehad, en Bertolf van Ghistel was bij de mededingers geweest.

— Zes tegenstanders had ik overwonnen, vertelde hij nu. Toen kwam de laatste strijd. En ik werd uit het zadel gestooten, maar dat het door Volkaart van Uxem moest gebeuren!

— Wat zegt gij? Door Volkaart van Uxem zijt ge verslagen! riep vrouwe Iselinde uit.

Het bloed steeg haar naar de wangen.

— O, Bertolf, ik schaam mij over u! vervolgde de moeder.

— Wat kan ik er aan doen! Hij is sterker...

— En hij ontving den prijs?

— Ja, van de graven van Vlaanderen. En alle adellijke heeren juichten en de dames wuifden.

— Volkaart van Uxem!

Iselinde sprak dien naam verachtelijk uit. Ze was lang geleden verloofd geweest met den heer van Uxem, Volkaarts vader. En ze meende de vrouwe te worden van de rijke heerlijkheid Uxem.

Maar de heer van Uxem leerde haar toen beter kennen en merkte, dat Iselinde een boos, trotsch karakter had en veel heidensche gewoonten had.

De heer van Uxem wilde daarom niet met haar trouwen, maar koos een zachte, edelhartige jonkvrouw.

Iselinde werd de vrouwe van Gorm. En ze haatte den heer van Uxem en nadien ook diens zoon Volkaart.

En nu had deze Volkaart haar zoon overwonnen, in aanwezigheid van den Vlaamschen adel!

— O! ik zou Volkaart van Uxem met eigen hand kunnen dooden! raasde de booze feeks.

— Hij reist morgen met graaf Wilfried van Londefort mee. Die was te Ieper met zijn schoone dochter Godelieve. En men zegt dat Volkaart van Uxem met Godelieve zal trouwen. Zoo wordt hij nog machtiger.

— En wij wonen hier op den ouden burcht te midden van woeste gronden en moerassen! kloeg Iselinde. Gij wilt zeker boeren en de akkers vruchtbaar maken. En met de wilde kerels, die in hutten en stulpen wonen, brassen in een taveerne.

— Neen, Moeder, ik zal me wreken op Volkaart van Uxem, sprak Bertolf.

— Dat is tenminste mannelijke taal. Maar hoe zult ge het doen?

— Ik heb er onderwege over nagedacht. Volkaart van Uxem moet belasterd worden bij graaf Wilfried van Londefort, zoodat hij Godelieve niet tot vrouwe krijgt. Ik wil met Godelieve trouwen en dan verrijk ik mij met haar goederen en Volkaart zal van verdriet vluchten.

— Is die heer Wilfried zeer rijk?

— O, ja. En hij staat in groot aanzien bij den graaf. Als Godelieve mijn vrouw is, zal ik geen arme heer van Ghistel meer zijn. Dan krijg ik goederen bij Boulogne en ook de middelen om hier de moerassen van ons gebied in schoone akkers te laten veranderen, die ik dan duur verpacht.

— Ik ben nieuwsgierig te zien wat ge van die schoone plannen volvoert, zei Iselinde.

— Moeder, ik wil gelukken.

En Iselinde en haar zoon spraken voort over hun boos opzet. Een knecht moest wijn brengen, en moeder, zoowel als zoon, ledigde menigen beker.

Intusschen loeide de wind om den grauwen burcht.

II.

Graaf Wilfried van Londefort was met zijn vrouw Ogina en zijn dochter Godelieve van het feest te Ieper naar hun kasteel te Wiere, dichtbij Boulogne, terug gekeerd.

Volkaart van Uxem, een knappe, rijzige jonkman had hen vergezeld. Hij beminde Godelieve, de lieve jonkvrouw. En hij hoopte, dat zij zijn vrouw zou worden.

Hij had nu in den kampstrijd eer gewonnen. En hij was voornemens bij dit bezoek aan graaf Wilfried de hand van zijn dochter te vragen.

Godelieve was een vrome, edelmoedige, jonkvrouw. Dagelijks deelde ze aalmoezen uit aan de armen, die bij de poort van het kasteel kwamen staan. En ze bezocht ook de zieken in hun hutten. In de geheele streek werd ze daarom geacht en geliefd.

Nu de overwinnaar van het steekspel te Ieper op 't kasteel Londefort vertoefde, wilde de graaf van Boulogne, de machtigste heer uit de streek, hem komen geluk wenschen. En tevens zou hij het genoegen hebben, wat met Wilfried en Ogina, te spreken, zoo liet hij door een boodschapper melden.

Godelieve's ouders waren zeer vereerd door dit bezoek en lieten een groot feestmaal aanrichten.

Wat was het druk in de keuken! Maar toen de stoet naderde, liep ieder naar buiten om te kijken. Alleen Godelieve scheen niet nieuwsgierig. Zij dacht aan de armen, die in groot aantal, en vol verwachting, bij de slotpoort stonden. Godelieve wilde dat het ook voor hen een feestdag zou zijn. Ze wenkte vier bedelaars en ging met hen naar de verlaten keuken.

Godelieve belaadde haar helpers met hoenders, patrijzen, duiven, stukken vleesch en gebak, en keerde dan haastig met hen naar de poort terug. Daar deelde ze alles aan de armen uit, die natuurlijk zeer verheugd waren.

Knechten en meiden moesten hun werk herneemen om het feestmaal te bereiden. De dienstboden stonden als met schrik geslagen, toen ze de ledige tafels zagen. 't Beste was verdwenen... Er bleef nauwelijks genoeg over voor een gewoon maal.

Godelieve verscheen aan de keukendeur en sprak:

— Wees niet bang, ik alleen ben de schuldige... Ik heb alles aan de armen gegeven.

Rollo, de hofmeester was woedend en liep naar Wilfried, Godelieve's vader.

— Heer, zei hij, de eer van uw huis is geschonden. Wij hebben geen voedsel meer, om den graaf en de bezoekers voor te zetten. De jonkvrouw heeft alles aan de bedelaars uitgedeeld.

Wilfried verbleekte. Angstig snelde hij naar de keuken, hopende toch nog, dat zijn dienaar overdreef. Maar neen... Rollo had niet te veel gezegd... De eer van 't huis was geschonden; de maaltijd zou zeer armoedig zijn.

— Vader, vader, zei Godelieve, die weer te voorschijn getreden was.

Maar Wilfried legde haar het zwijgen op, en sprak toornig:

— Verdedig toch niet wat gij gedaan hebt! De graaf zal meenen dat ik hem hoonen en bespotten wil, de heeren en edelvrouwen zullen met schande over uw ouders spreken... En alles door uw schuld! We gedragen ons als gierigaards die onze bezoekers geen eten willen geven.

Godelieve moest nu bekennen, dat ze onbezonnen had gehandeld.

Getroffen door haar vaders verdriet, sloop ze naar de kapel en knielde er bij het altaar neer. Het gebed vertroostte haar, en 't scheen Godelieve of ze weer buitengewone kracht gevoelde. Ze keerde naar de keuken terug, waar Rollo druk bezig was om de overgeschoten spijzen zoo goed mogelijk te kunnen opdienen.

— Roep mijn vader, zei de maagd tot een knecht.

Wilfried kwam.

— Vader, sprak Godelieve, God is met ons, en ik gevoel het. Hij zal u de schande, door mijn toedoen bijna over ons huis gebracht, besparen. Laat het overgebleven voedsel opdienen. Er zal niet te kort zijn. O, doe wat ik u vraag.

Wilfried voldeed aan den wensch zijner dochter. De maaltijd begon.

De knechten brachten de spijzen binnen, en 't scheen hun, dat alles onder hun handen vermenigvuldigde. Een patrijs werd tien patrijzen, een duif groeide als of er twaalf waren. Kleine stukken vleesch veranderden in groote brokken.

Weldra werd dan ook de eetzaal als ingenomen door eene menigte bedienden, die de groote tafel belaadden met de heerlijkste spijzen. Wilfried was ontroerd over het wonder door zijn dochter afgeboden, te meer, daar hij den wijn in breede stroomen zag vloeien in kroesen en bekers, zonder dat de voorraad scheen te verminderen. Hij dankte God, die aldus de deugd zijner dochter door een schitterend wonder loonde. Rollo en de dienstboden erkenden dit eenparig, doch het stipste stilzwijgen werd hun opgelegd.

Vroolijk werd het gastmaal voortgezet en de genoodigden vonden geen woorden genoeg om het te prijzen. Alles smaakte hun heerlijk.

De graaf van Boulogne scheen een goeden eetlust te hebben en zei schertsend:

— Heer Wilfried, ge zoudt me bijna in de verleiding brengen, uw opperkok naar Boulogne te lokken.

Wel voldaan over de gulle ontvangst, nam de graaf afscheid. Vóór hij heenging, wenschte hij Godelieve van wier vroomheid hij gehoord had, te begroeten. Zij was in de kapel, waar ze God dankte voor het wonder. Men leidde haar tot den graaf, die haar minzaam toesprak. Wilfried deed aan den voornamen bezoeker een eind wegs uitgeleide.

Godelieve was dus geen gewoon meisje en overal sprak men met eerbied over haar.

Volkaart van Uxem, die wist wat er met het voedsel gebeurd was, achtte Godelieve nog meer. Den volgenden dag vroeg hij aan Wilfried of Godelieve zijn vrouw mocht worden. De vader was zeer vriendelijk en zei toen: « Ik zal over uw wensch nadenken en er over spreken met mijn vrouw en met Godelieve. Keer over een maand terug. Dan zal ik u antwoorden. En behoud goede hoop. »

Vol moed vertrok Volkaart.

En vier weken later reed Volkaart weer naar Londefort. Nu hoopte hij de blijde tijding te hooren, dat graaf Wilfried hem waardig keurde als echtgenoot van zijn edele dochter.

Volkaart bereikte de statige dreef, we naar
de slotpoort leidde. En al was hij ongedul toch
liet hij zijn paard nu bedaard stappen.

Hij bracht de hand aan de muts, want hij had
den heer Wilfried even voor een der hooge ramen
gezien. Godelieve's vader trok zich echter dade-
lijk terug.

— Zou Godelieve's vader mij dan niet herkend
hebben, dat hij mijn groet niet beantwoordt?
mompelde Volkaart. Of zou... maar neen, geen
kwade gedachten... Wilfried en Ogina zullen mij
Godelieve niet weigeren.

Volkaart reed over de brug.

Een knecht kwam toegesneld om het paard
over te nemen, maar tegelijkertijd naderde Rollo,
de hofmeester, als wilde hij den bezoeker den pas
afsnijden.

— Heer, zei hij op beleefden, maar toch koe-
len toon, mijn meester kan u niet ontvangen,
doch gelast mij u dezen brief te overhandigen.

Volkaart werd eensklaps doodsbleek. Hij was
reeds uit 't zadel gesprongen, en scheen nu op
zijn voeten te wankelen.

— Mij niet... ontvangen? stamelde hij. Is dat
ernst?

— Ja, heer... Ik mag u niet toelaten.

— En waarom niet?

— Het staat in dezen brief.

— Mag ik den graaf zelf niet spreken?

— Mijn meester wil u niet zien.

En Volkaart begreep het dan. Hij werd niet
meer op 't slot Londefort toegelaten. Hij was
minder dan een vreemdeling, wien men de gast-
vrijheid niet zou geweigerd hebben. Hij werd
weggestuurd, verdreven... en nog wel door een
dienaar. Graaf Wilfried moest hem verachten, om
zelfs een laatste onderhoud te weigeren.

En driftig nu sprong Volkaart op zijn paard.
Hij was beleedigd en bedroefd. Zijn hoofd bons-
de; hij kon nog niet denken wat er gebeurd zou
zijn.

Eindelijk, diep in een bosch, onder hooge wijd
getakte boomen, hield Volkaart zijn paard in. Hij
sprong uit 't zadel en, na 't dier aan een stam ge-
bonden te hebben, wierp hij zich op 't gras neer.

Volkaart scheurde den omslag van den brief
los. En nu las hij wat Godelieve's vader schreef.

Volkaart werd gloeiend rood; zijn oogen vonk-
ten van woede, en toornig scheurde de jonge man
den brief in stukken.

— Maar ik ga terug, en Wilfried zal naar mij
luisteren, riep hij verontwaardigd. Zelfs een mis-
dadiger mag zich verdedigen, en ik word in 't ge-
heim zoo schandelijk belast, dat de slotheer
van Londefort mij schuwt. Ha! ik mag me niet
meer op 't kasteel vertoonen; ik ben een bedrie-
ger, een huichelaar, een dronkaard, een speler,
een slechte kerel. Dat durft de graaf beweren.

Over Godelieve spreekt hij niet meer..., ik ben onwaardig haar naam nog te hooren of te lezen. Maar is graaf Wilfried dan krankzinnig geworden! Of welke duivelsche konkelaars hebben dit bewerkt? En zonder mij te willen aanhooren, zonder me ook maar de minste gelegenheid tot verdediging te geven, zendt hij me weg als een schurk, als een hond... Zoo niet graaf Wilfried... 'k Zal u dwingen naar mij te luisteren, mij de beschuldigers te noemen.

Maar de woede stilde en Volkaart dacht aan Godelieve. Vol blijde hoop was hij gekomen... en zoo onbarmhartig werd hij verjaagd.

Wat moest Godelieve van hem denken? Toen kwamen de tranen. Volkaart weende.

O, alles was een misverstand, een gruwelijk misverstand, dat opgeklaard zou worden!

Lang bleef Volkaart van Uxem daar liggen. En hij reed dan terug naar het kasteel. De portier trad hem te gemoet.

— Zeg aan uw meester dat ik hem wil spreken, zei hij.

Daar verscheen graaf Wilfried zelf.

— Durft ge u nog vertoonen! riep hij verachtelijk. Of meent ge dat ik naar uw leugens zal luisteren.

— Men heeft mij bij u belasterd, kermde Volkaart.

— Maak dat ge wekomt! Ge zijt een vreeselijke huichelaar, een verdorven mensch. En gij durfde vragen om met mijn dochter te trouwen! Gelukkig zijt ge bijtijds ontmaskerd. Zoo ge nog op mijn gebied komt, laat ik u in een kelder opsluiten.

Graaf Wilfried keerde zich om.

Volkaart bleef nog even staan. Toen besteed hij weer zijn paard. Hij was te fier om nog langer te smeecken. Hij reed heen, teleurgesteld, somber en ook woedend.

Bertolf van Ghistel was de lasteraar, die listige boden naar Londefort had gezonden, om kwaad te spreken van Volkaart. Hij had zelfs slechte kerels betaald om bij graaf Wilfried valache brieven te brengen van vrienden uit Vlaanderen. En in die brieven werd Godelieve's vader gewaarschuwd tegen Volkaart van Uxem.

In dien tijd zagen vrienden elkaar niet veel, als ze ver uiteen woonden. 't Reizen was lastig, de wegen lagen slecht. En aldus had Bertolf gemakkelijk spel.

III.

Bertolf van Ghistel was zelf een gemeene huichelaar. In den omtrek van zijn kasteel toonde hij zich dikwijls zoo woest, dat de vreedzame

menschen daar hem den Wolf van Ghistel noemden.

Hij dronk en vocht, en sloeg boeren, die niet dadelijk zijn zin deden. En daar hij altijd van twee even wilde knechten, Acke en Lambrecht, was vergezeld, durfde niemand zich tegen hem verzetten.

Maar te Brugge, waar de graaf woonde, hield Bertolf zich als een vroom ridder, En hij vleide den vorst, en verwierf diens gunst.

Bertolf vroeg aan den graaf zijn voorspraak te zijn bij Wilfried van Londefort. Bertolf vertelde, dat hij zoo gaarne met de bevallige en godvruchtige Godelieve zou trouwen.

De graaf van Vlaanderen beval hem bij Wilfried aan. Deze had Bertolf reeds meermalen ontmoet. Hij wist niet, hoe erg de heer van Ghistel huichelen kon. Hij noodigde Berthold tot een bezoek uit.

En op een morgen stond Bertolf zich schoon aan te kleeden. Acke hielp hem.

— Hoe vindt ge me nu? vroeg Bertolf.

— 'k Heb u nog nooit zoo schoon gezien, heer!

— Acke, we gaan op reis.

— He, zoo, heer!

— Houd nu eens even uw ratel. Er zijn groote veranderingen op til. Ik ga trouwen met een rijke jonkvrouw. We gaan nu naar haar ouders. En Acke, ginder moet ge aan de knechten en meiden

vertellen, dat ik toch zoo'n brave man ben, en zulk een zachte meester!

— Ik zal u als een Engel afschilderen, heer! En niets vertellen van onze grappen in de herbergen. En waar woont uwe jonkvrouw, heer?

— Te Wiere, bij Boulogne.

— 't Is ver!

— Te minder zullen ze ginder weten, hoe ik hier leef. Ja, ik krijg veel goederen.

— Dan zult ge mijn loon zeker opslaan, heer!

— Wees gerust. En ik heb Volkaart van Uxem een kwade poets gespeeld. Hij had met die jonkvrouw willen trouwen.

— O, daarom moest ik mee helpen die kwade geruchten over hem te verspreiden.

— Juist.

En Bertolf vertelde vroolijk hoe hij er in gelukt was Volkaart van Londefort te doen verjagen.

— En nu zwerft de sukkelaar ergens in den vreemde, vervolgde hij. Hij zoekt ginder troost in zijn verdriet.

Iselinde kwam ook haar zoon bewonderen. En zoo reisde Bertolf, met zijn even verdorven knecht naar Wiere. Hij maakte een goeden indruk op de ouders van Godelieve en ook aan de jonkvrouw beviel hij.

Bertolf kreeg meer hoop dat zijn plan gelukken zou. Graaf Wilfried was niet voorzichtig ge-

noeg om meer inlichtingen over den heer van Ghistel in te winnen. Hij vertrouwde op de aanbeveling van den graaf van Vlaanderen.

En na eenigen tijd stemde hij in 't huwelijk van Godelieve en Bertolf toe.

De bruiloft werd luisterrijk gevierd. 't Was een groot feest. Ook de armen werden bedeed.

Nog duurde het feest voort, toen een marskramer bij het slot Londefort verscheen. Hij hoorde muziek en vroeg aan een vrouw, die op een hoeve de thuiswacht had: «Waarom hoor ik de trompetten».

— Weet gij dan niet, dat onze jonkvrouw vandaag met den heer van Ghistel getrouwd is.

— Is het huwelijk al gesloten?

— Ja, van morgen. Waarom kijkt ge zoo verschrikt?

— Niets, niets!

En de marskramer verwijderde zich.

— Ik kom te laat! kloeg hij. Godelieve is in de macht van een booswicht. En als ik nu nog zeg wie Bertolf is, zal men mij niet gelooven!

De marskramer was Volkaart van Uxem. Lang had hij in den vreemde gezworven, somber en wrokkig. Eindelijk keerde hij in Vlaanderen terug. Toen vernam hij, dat Bertolf van Ghistel met Godelieve zou huwen. Hij schrok van dit nieuws en begreep tevens wie hem zoo belasterd had. Hij wilde naar Wiere om Godelieve's ouders

over Bertolf in te lichten. En hij kwam te laat. Het huwelijk was gesloten.

— Goed, zei hij, ik ga heen. Wilfried zou me niet gelooven. Maar ik zal Godelieve van den schurk verlossen. Zij zou heel haar leven ongelukkig zijn. En dat mag niet! Als ridder moet ik over haar waken.

Volkaart verliet de streek.

IV.

De menschen rond Ghistel waren verbaasd. Hun heer was getrouwd. En de wolf — zoo zeiden ze — had een lam in het kasteel gebracht.

Godelieve was teleurgesteld, toen ze het akelig kasteel zag. Maar ze wilde dit niet toonen. Vriendelijk begroette ze Iselinde.

Na eenige dagen merkte ze, dat er op en rond het kasteel zooveel ruwe zeden heerschten. En Godelieve sprak er over met Iselinde. Ze wilde tot die menschen van Christus en het Evangelie vertellen.

Iselinde lachte haar uit.

— Laat uw vrome streken nu maar na, zei de ruwe vrouw. Ge behoeft u hier niet vroom aan te stellen.

Godelieve wist niet wat ze hoorde. Waar had men haar dan toch gebracht! Ze sprak er over met Bertolf, die tot nu toe vriendelijk was geweest.

— Twist niet met moeder, zei Bertolf. Houd vrede!

Hij zelf veranderde zijn leven ook niet. Hij kwam weldra dronken thuis. En toen Godelieve hem vriendelijk daarover berispte, sloeg de ruwe kerel haar. Wat had Godelieve verdriet!

Bertolf had goederen gekregen, maar zijn vrouw beminde hij niet. Iselinde haatte weldra Godelieve, omdat deze godvruchtig was. Te Oudenburg, in de burcht, was een kerk door den vromen Arnoldus gebouwd. Godelieve ging er met een dienstmaagd heen. Toen ze terug keerde, zei Iselinde: « Ik zal u beletten naar Oudenburg te loopen en daar kwaad van ons te spreken. Ge zult op uw kamer blijven en nooit meer uit gaan zonder mijn toestemming.

— Dat zal Bertolf niet toelaten, antwoordde Godelieve zacht.

— Bertolf is op reis! En hij laat mij meester.

Godelieve werd opgesloten en kreeg weinig voedsel. O, wat weende ze! En ze dacht aan haar goede ouders en haar lief tehuis. Wat was ze schandelijk door Bertolf bedrogen geworden! Waar zwierf haar man nu! Waarom beschermde hij haar niet?

Bertolf zocht werklieden om de moeren droog te leggen. Hij was nu een welgestelde eigenaar geworden. Maar om Godelieve bekommerde hij zich niet.

Toen hij thuis kwam, vertelde Iselinde dat Godelieve naar Oudenburg wilde lopen. Bertolf vond het goed dat zijn vrouw opgesloten werd.

Hij was veel afwezig. En Iselinde plaagde Godelieve nog meer.

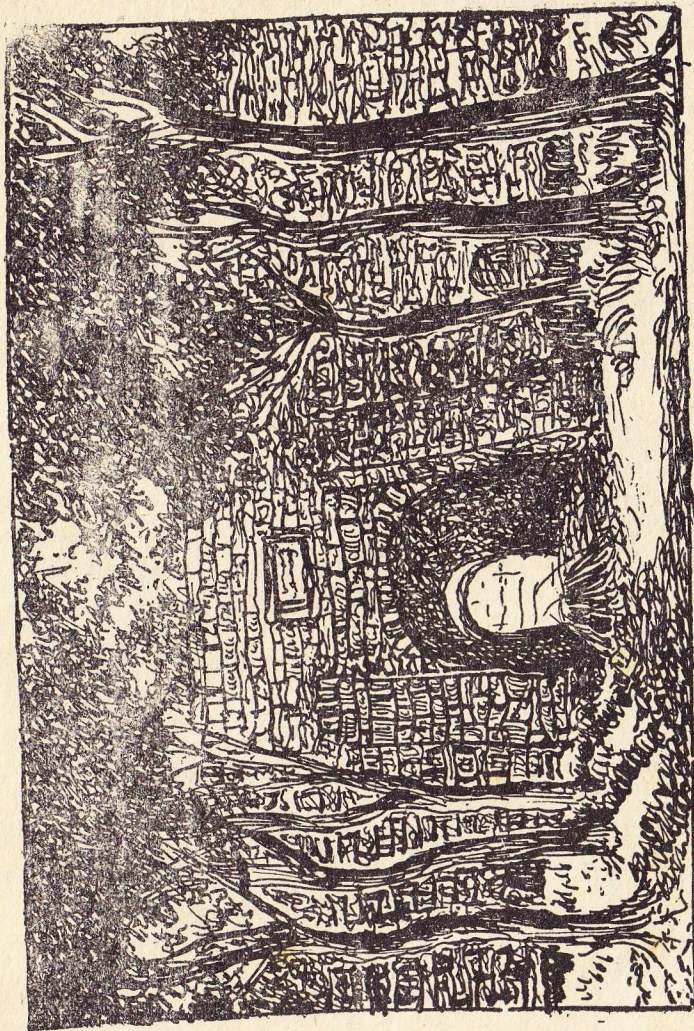
Zekeren dag zei ze: « Ga met de meid naar het veld. De kraaien doen schade aan onzen akker. Ge moet de vogels verjagen. En zorg, dat gij goed uw werk doet... »

Godelieve sprak niet tegen. Ze wilde geduldig zijn en ging naar het veld, waar de kraaien rond fladderden. De jonge vrouw had veel lust weer eens naar de kerk te Oudenburg te gaan en troost te zoeken in het gebed. Ze voelde een groote kracht en riep: « Kraaien, vlieg in gindsche schuur tot ik van Oudenburg terug keer, en laat de akkers gerust ». De vogels gehoorzaamden. En Godelieve ging naar Oudenburg. Maar de meid liep naar het kasteel en vertelde het wonder aan Iselinde.

— Ge liegt! schreeuwde de feeks.

Doch de meid hield vol dat de kraaien aan Godelieve gehoorzaamd hadden. Woedend wachtte Iselinde op den terugkeer van Godelieve. En toen deze kwam, zei de booze vrouw: « Ge zijt weer naar Oudenburg geweest. Gij gehoorzaamt me niet ».

— Ik wil God meer gehoorzamen, sprak Godelieve.

Een kelder van het kasteel.

— En de kraaien vliegen op uw bevel in de schuur. Ge zijt dus een tooveres. En tooveressen worden gedood!

— Ik ben geen tooveres, maar God heeft me geholpen.

— Zwijg! Ik wil niet tegengesproken worden. Ga naar uw kamer!

En Iselinde haatte Godelieve nog meer. Ze liet haar overbrengen in een kelder van het kasteel, dat met een poortje uit kwam op de vlakte waar distels en doornen groeiden. En nu zat Godelieve in een ware gevangenis. De twee ruwe knechten, Acke en Lambrecht, moesten haar bewaken. Ze speelden en vloekten, en spotten met de vrome vrouw.

Godelieve bad! O, kon ze ook aan haar ouders laten weten, hoe ze hier behandeld werd. Maar ze zou niet mogen naar Wiere gaan.

Weer kwam Bertolf naar huis. Het was avond. Plots verliet een ruiter het bosch aan den weg.

— Bertolf van Ghistel, ik moet u spreken! riep hij. Ik ben Volkaart van Uxem!

— Wat zaken hebt gij hier? vroeg Bertolf woedend.

— Gij hebt mij schandelijk belasterd en zoo Godelieve van Londefort kunnen huwen. Ik daag u tot een tweegevecht uit. Houd u gereed!

Bertolf was bang. Hij durfde met Volkaart niet strijden en verzoon een list.

— Goed, ik neem uw uitdaging aan, zei hij. Maar ik moet mijn beste zwaard halen. Over een kwartier ben ik hier!

— Ik verwacht u, hernam Volkaart, die den schelm nog vertrouwde.

Volkaart steeg af en stond aan den zoom van het woud. Hij wist van het volk, hoe de wolf van Ghistel door zijn moeder, de vrome Godelieve liet behandelen. En door Bertolf in een gevecht te dooden, zou hij de arme vrouw bevrijden.

Maar Volkaart wilde Bertolf in een eerlijk gevecht verslaan. Hij wachtte dus. Een kwartier verliep... Plots kreeg Volkaart een slag met een knuppel op het hoofd. Een sluipmoordenaar was hem door het bosch van achter genaderd. De arme ridder stortte neer. Hij hoorde nog een stem: «Dat is mijn wraak!»

— Hij is al dood, meester, zei Acke, die den moord had bedreven.

— Laten we hem spoedig begraven, sprak Bertolf.

Het schelmstuk werd geheel voltrokken en de booze Acke kreeg Volkaarts paard tot belooning.

Iselinde was verheugd, toen ze het gebeurde vernam.

— Maar ik haat Godelieve even erg, zei ze dien avond tot haar zoon... Ze durft me tegen spreken. Ze zal trachten naar Brugge te loopen en bij den graaf van Vlaanderen te klagen. Dan worden

uw goederen afgenomen. Ze is een tooveres en dat is dubbel gevaarlijk.

— Wat wilt ge dan, moeder!

— Ik kan ze niet meer zien...

— Wel, ze zit nu in den kelder...

— Ze kan toch vluchten! Dood ze, dan zijn we ze kwijt!

Maar Bertolf wilde dat toch nog niet. En hij twistte met zijn moeder, die hem voor een lafaard uitschold. O, Iselinde had een zwarte ziel!

Elken dag luchtte ze haar haat tegen Godelieve en hitste ze Bertolf aan tot moord. Hij kon dan uitstrooien, dat Godelieve gestorven was. Ze wist een goed plan.

Godelieve verdroeg al de boosheid van Iselinde met geduld. Ze bad veel.

Eindelijk gaf Bertolf aan zijn moeder toe, maar zelf verliet hij het kasteel.

V.

De oude torenklok liet twaalf slagen hooren.

Acke en Lambrecht haalden Godelieve uit haar kerker.

Godelieve voelde dat ze sterven moest. Maar de dood zou haar verlossing zijn, een reis naar den Hemel.

— Heer, bad de martelares, in uw handen be-
veel ik mijnen geest...

Blootshoofd, blootvoets, in een lang wit kleed, verscheen ze... Ze vroeg naar Bertolf. Maar onmiddellijk wierpen de beulen om haar hals den strik van een daartoe bereiden linnen strop, en ieder een eind grijpend, trokken zij dien met kracht toe, zoodat zij Godelieve in eens verworgden. Aan al hare leden sidderde en trilde de arme maagd, zonder dat haar den tijd tot een kreet noch gil overbleef. Zij sloeg slechts de armen kruiseling over hare borst.

Godelieve zonk bewusteloos ter aarde. Het was niet het plan der beulen haar aldus den dood toe te brengen, uit vrees, dat de strik bloedige sporen op haar hals zou achterlaten. Zoodra zij verzekerd waren dat hun slachtoffer hen door geen kreet kon verraden, wrongen zij den strop los, en droegen de bewusteloze vrouw naar een poel of put op eenige schreden van daar. Nu legden de beulen het lichaam zoodanig op den rand van den put, dat het hoofd in het water hing tot beneden de schouders, en lieten het zoo geruimen tijd hangen, tot dat zij verzekerd waren, dat het leven voor goed heen was.

Na het lichaam afgewasschen en van bloed en modder gezuiverd te hebben, droegen de moordenaars het in Godelieve's slaapkamer en legden het op 't bed. Zij dekten het zorgvuldig, deden alle sporen der misdaad verdwijnen, trokken de deur toe, en slopen heen.

Den volgenden morgen verspreidde zich het nieuws dat Godelieve overleden was.

Bertolf keerde terug en veinsde diepe smart. Weenend wierp de huichelaar zich voor het bed. Ook Iselinde verscheen, maar met moeite bedwong ze haar helsche vreugde. Met de grootste pracht werd Godelieve ter aarde besteld. En het nieuws werd pas toen naar Wiere gezonden.

VI.

Bertolf bedreef echter niet lang zijn huichelachtige rouw. Nauwelijks waren drie maanden verlopen sedert den dood der arme Godelieve, of de slotheer van Ghistel huwde Ripsim, ook een feeks.

Beide vrouwen vochten weldra en Iselinde ging heen om niet meer terug te keeren. Nijd knaagde aan haar leven, en een jaar na Godelieve, stierf de booze vrouw.

Acke, die naar Londefort gezonden werd, om daar het sterven van Godelieve te melden, liet nooit meer van zich hooren. Hij had al zijn have meegenomen.

Het water van het putje waar Godelieve gedood was, had genezende kracht. Het volk sprak over de overleden burchtvrouw als van een heilige, en al wist het niet, wat er bij 't putje gebeurd

was, toch noemde het dit naar de vrome martelares.

Bertolf en Ripsim kregen een kindje, dat den naam Edith ontving. Het arme wicht was blind, en werd door zijn ouders verstooten. Toen het grooter werd, speelde het met de kinderkens der dienaren en werklieden, en hoorde dikwijls over 't Godelieve putje spreken...

Zekeren nacht ontwaakte 't kind, en niettegenstaande haar blindheid, zag ze haar kamertje van heerlijk licht vervuld. Een liefelijke maagd, in een lang wit kleed gehuld, naderde haar bedje, en sprak met zoete stem:

— Ik ben Godelieve. Ga naar 't putje, waar ik gedood werd, en God zal u helpen.

's Morgens vertelde Edith alles aan haar moeder, die het kind toornig uitschold en een zottin noemde. Het meisje ging toch naar haar vriendinnetjes, en vroeg hun haar naar 't putje van Godelieve te leiden. De kinderen deden het.

En 't meisje bukte zich, en met bevende handjes schepte ze water en wiesch zich de oogen.

— Ik zie, ik zie! riep ze verheugd. O! hoe schoon, hoe schoon! ik zie u... en 't putje, en 't gras, en de bloemjes en den blauwen hemel...

Edith snelde naar huis.

— Vader, moeder! ik kan zien... ik heb mijn oogen gewasschen met 't water van Godelieve's putje...

Zoo juichte 't kind.

Bertolf stond als verslagen. Godelieve! Zijn slachtoffer... En zijn geweten sprak.

Van dien dag af werd hij somberder nog; hij vermeed de menschen en dwaalde veel alleen rond.

Ripsim stierf en Bertolf werd voor de tweede maal weduwnaar. De dienstmaagden waren vroeger gevlucht voor de booze luimen van Ripsim. En Bertolf zat nu als verlaten. Zijn huishouden was verwaarloosd. Zekeren dag zond Bertolf zijn knecht met linnen naar een naaister om er hemden van te maken.

Onderwege zat een jonge vrouw in het gras. Ze vroeg aan den knecht het linnen en maakte er hemden van. De knecht bracht deze naar zijn meester en verhaalde zijn wedervaren. Bertolf bekeek de hemden en schrok.

— O, dat is het werk van Godelieve! riep hij uit.

Hij liep naar buiten, maar Godelieve was verdwenen.

Bertolf sloot zich in zijn kamer op en hij bedacht hoe hij zijn goede, edele vrouw had laten mishandelen en dooden. Hij was zeer somber. Het werd nacht. Eensklaps glansde in de kamer een zacht licht. En in dat schijnsel stond Godelieve, met de witte en roode rozen van het martelaarschap in haar lokken.

Kreunend zonk Bertolf op de knieën.

— O, doe boete voor al het kwaad dat ge bedreven hebt, sprak Godelieve. Word een beter mensch en God zal u vergiffenis schenken en ge zult vrede hebben.

Godelieve verdween.

Den volgenden dag ging Bertolf op haar graf beloven, dat hij een ander leven zou leiden. De wolf van Ghistel was in een lam veranderd.

Zijn dochttertje werd onder de zorgen van een goede vrouw gesteld en Bertolf vertrok als pelgrim naar het Heilig Land.

Vele jaren later kwam een vermoeide bedevaarder in het klooster van Sint Winok te Bergen, nu Winoksbergen bij Duinkerke. Thans is het een Fransch stadje, maar in dien tijd behoorde het tot Vlaanderen.

De pelgrim leek een zeer oude man. Hij ging diep gebogen en zijn gelaat droeg de sporen van ellende.

De monniken ontvingen hem vriendelijk.

— Ik kom van het Heilig Land, zei de pelgrim. Ik ben ziek en ik voel dat ik spoedig zal sterven. O geef mij een plaatsje om te rusten!

De pelgrim lag dan in de ziekenzaal. Hij at en dronk niet. En hij sprak zelden.

Maar op een avond vroeg hij naar den overste.

— Vader, mijn laatste oogenblik nadert, sprak hij. Ik ben Bertolf van Ghistel.

De wolf van Ghistel! Men wist in het klooster dat hij vroeger slecht geleefd had en zijn goede vrouw ter dood liet brengen, maar ook dat Bertolf boete deed.

De abt stond hem in zijn laatste ure bij. Men bevond na zijn dood, dat Bertolf onder het grove hemd ijzeren banden droeg, die hem in het lichaam gedrongen waren, een pijniging die hij zichzelf opgelegd had. De waarheid over Godelieve's dood was dus bekend geworden.

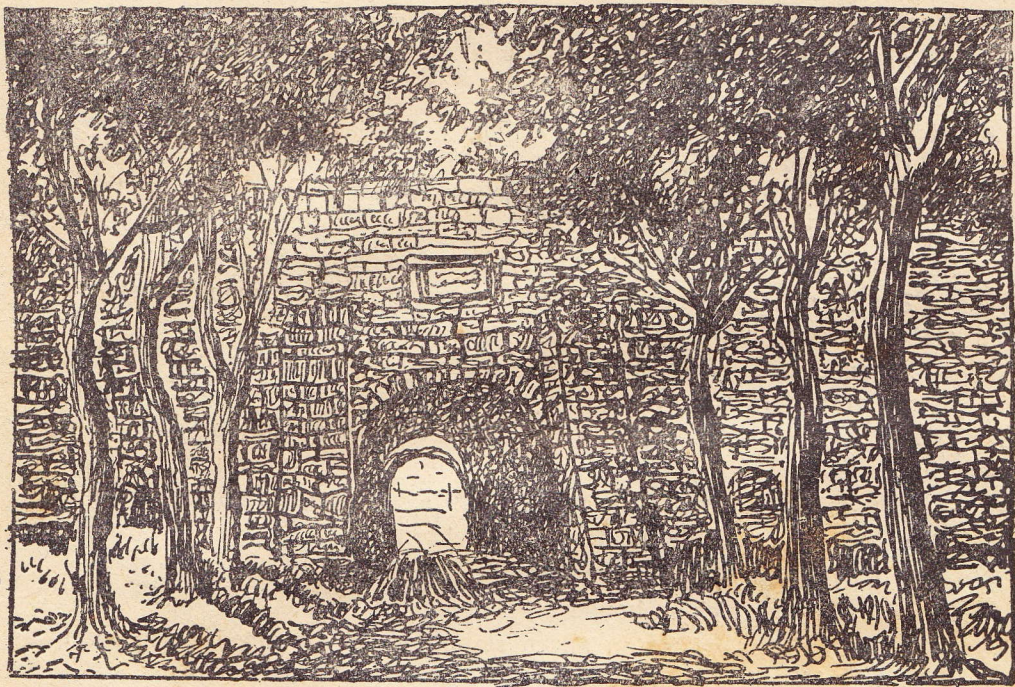
Te Wiere hadden de ouders veel smart geleden. Ze wisten nu, hoe onrechtvaardig ze Volkaart van Uxem verjaagd hadden. Ook de graaf van Vlaanderen betreurde het, dat hij zich had laten misleiden.

Het kasteel van Ghistel werd afgebroken. En op de plaats liet Edith een klooster bouwen, ter herinnering aan Godelieve, die door haar marteldood de boosheid overwonnen had, zooals de leer der liefde het ruwe heidendom in Vlaanderen verdreef.

— Het moet nu gebeuren !
En moeder en zoon spraken nog samen.

EEN KASTIJDING.

Dien avond was Suzanne van Dale op bezoek bij mevrouw van Daandel en Richard. Sophie zat op haar kamer te mokken. Ze was triestig gestemd, omdat ze geen gelegenheid vond Koelman te ontmoeten.

Oude Vestingspoort te Sluis.

Mijnheer Van Daandel trad binnen. Vriendelijk groette hij Suzanne. Hij zette zich neer en stoorde zich niet aan 'het boos gezicht van zijn vrouw, die hem wel buiten had kunnen kijken.

Richard werd dadelijk onrustig. Welke bedoelingen had zijn vader ?

— Suzanne, vroeg de reeder, heeft Richard u al meegedeeld, dat hij nog een tijd naar een kostschool moet ?

— Begint ge weer over dien gekkenpraat ! riep mevrouw Van Daandel uit.